RODICA OJOG-BRAŞOVEANU - "SLEEPLESS NIGHTS FOR MINERVA"

Dorina Nela TRIFU
University of Bucharest

Abstract: Rodica Ojog-Braşoveanu - "Sleepless nights for Minerva" is a specialized study about the detective novel. The approach set out in the novel is a classic one. The criticism of the novel aims the traits of the detective novel, respectively the victim – cop – suspect triad. In my research I highlighted the features of the classic detective that are found at Rodica Ojog-Braşoveanu, original elements that overlap the technique of the detective novel, but also disturbing, perturbing elements of the novel. Certain sequences mentioned are intended to highlight the flash-back, the crime plan intertwined with the investigation plan, the humor provided by the that situations that certain characters encounter but also the language humor of the narrator, contrasting with the general terror of the inhabitants of the city of P. We believe that the novel is well built, as are the characters, with the objection that the suspense exaggeration caused by the general horror, as like the self-praise of the author by insinuating Minerva's qualities are troublesome.

Keywords: sleepless, technique of the detective novel, situation humor, fright, murder and investigation

„Nopţi albe pentru Minerva", carte apăruăt la Editura Militară în 1982, este un roman cu subiect captivant, chiar dacă are şi unele exagerări, ce se înscrie în categoria romanelor cu suspans, dacă avem în vedere clasificarea, devenită celebră, a lui Tzvetan Todorov, în studiul său despre romanul poliţist.[1] Ca în orice roman poliţist, asistăm la o inversare cronologică a acţiunii. În oraşul P., inginerul Trăilescu este găsit mort „într-o râpă, la câţiva kilometri de orăşel"[2]. Cazul seamănă cu „Baltagul", roman îndrăgit de autoare, prin topos şi motivul invidiei şi al răzbunării. Se propagă ideea morţii din răzbunare înfăptuită de Damian, personaj despre care circulase zvonul că violase o fetiţă în clasa a şasea.

Apoi, agitaţia se amplifică în orăşelul P., altădată liniştit, nu atât pe fondul crimei, cât din cauza zvonului fals, cum se va vedea în final, că Damian, personaj absent de altfel în roman, şi gangsterii lui, se înfăţişează unor persoane, pe care le ameninţă cu moartea. Teama de Damian, echivalentă cu teama de moarte, creşte gradat, pe măsură ce personajele, unul câte unul, declară că au fost vizitaţi de Damian sau au văzut omuleţii verzi care-l însoţesc. Ca să dăm doar câteva exemple, Georgeasca, fosta logodnică, declară că asasinul i-a bătut la uşă. Faptul că Damian ar acţiona în ascuns tulbură spiritele: „Personajul a bătut la uşa Liei Georgescu, şi-a vârât capul pe fereastra Atenei Dumitrescu, i-a telefonat Olimpiei Dragu"[3].

[1] Tzvetan Todorov, *Typologie du roman policier, Poétique de la prose*, Paris, Edition du Seuil, Payot, 1971, p.55-66
[2] Rodica Ojog-Braşoveanu, *Nopţi albe pentru Minerva,* Editura Nemira, 2015, p. 5
[3] idem, p.42

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

Necunoscutul continuă să treacă şi pe la Graţiela Duma şi treptat îşi intensifică vizitele pe la alţi concetăţeni. Toate acestea le ştim din mărturiile personajelor, căci naratorul ne lasă mult timp în incertitudine.

Văduva Atena Dumitrescu emite certitudini, care în final se vor dovedi falsuri, afirmându-şi siguranţa în vinovăţia lui Damian, criminalul lui Trăilescu, convinsă că urmează ca acesta să facă alte victime, fiind la rând Georgeasca, Olimpia Dragu, Graţiela Duma.

Totul ţine parcă de senzaţional prin apariţiile, nu se ştie dacă reale – abia în final se vor dovedi nereale, când luăm cunoştinţă de faptul că totul a fost o farsă – ale lui Damian la diverşi locuitori ai urbei P. Un alt personaj, Mioara Popescu, relatează că Damian i-a ameninţat că vor plăti. Pe acelaşi ton înfiorător, povesteşte cu groază Lia Georgescu confidentei sale Atena Dumitrescu, cum Damian i-a şoptit: „A sosit momentul să plătiţi. Să le-o spui...”[4]. Şi tot aşa apariţiile bizare ale lui Damian înfioară şi celelalte personaje cărora li se arată.

Cazul nu poate fi descifrat la prima vedere de agenţii Minerva şi Dobrescu, prima având chiar două nopţi de insomnie pentru meditaţie asupra cazului bizar.

Teama devine lait-motiv, generată de apariţiile repetate ale lui Damian pe care multe personaje le invocă. În acest sens nu puţine sunt lexemele repetitive ce se circumscriu câmpului lexical al fricii, ca să citǎm câteva: „tulburarea”, „speriat”, „să tremure”, „ţipăt”, „linişte grea, apăsătoare”, „primejdii”, „spaimă”, „groază”, „stupefiat”, „viziuni apocaliptice”, „o groază adâncă”. Se va petrece un eveniment şi mai neobişnuit. De teamă, locuitorii vor face front comun împotriva lui Damian în timpul nopţii. Acţiunea se complică prin noua ştire de senzaţie că gangsterii vor da foc în respectiva noapte liceului.

Pe lângă spaima generală, imagine apocaliptică, un fel de „Ciumă” a lui Albert Camus, tot în puterea nopţii se petrec alte lucruri senzaţionale sau comice. Un fapt comic e că Romică Popescu nu se teme de gangsterii lui Damian, ci îşi caută nevasta, convins de infidelitatea ei, dar mare îi este surpriza când găseşte un gangster chiar în dormitorul său, odihnindu-se. Alt personaj de soi din oraş, Vlad Şoimu, preşedintele cenaclului literar, fuge de spaimă şi cade în celebra fântână din P., prilej de a rememora toate romanţele despre luna şi despre celebra fântână, în contrast cu anxietatea şi tulburarea lui. Comicul e generat de faptul că Fane interpretează zgomotul surd ce vine din fântână, ca venind din partea vreunui pui de gangster. Pe un personaj simpatic, pe nume Cătălin, un copil, îl amuză toate evenimentele, dar mai ales acela din cauza căruia bunica are migrene, văzând unul din gangsteri cum soarbe toată băutura din pivniţă.

Desigur, comicul face farmecul acestui roman, mai ales spre final. Situaţii comice sunt numeroase. Una îl prezintă pe Mircică Panait interacţionând cu gangsterii lui Damian şi reacţionând identic cu celilaţi cetăţeni: „o luă la fugă cu părul făcut măciucă”[5]. Numai că nimereşte inopinat în curtea lui Tănase, care tocmai era la pândă de hoţi de găini şi personajul se alege cu o bătaie ruptă din rai. Un episod comic pe care nu îl putem omite, dar pe care nu îl prezentăm dezvoltat, este fuga de teama lui Damian a responsabilului noului supermagazin, nimerind în goana sa într-un butoi de varză. Ilarie Ionescu, proprietarul butoiului îndeasă

[4]Rodica Ojog-Braşoveanu, *op.cit.*, , p.73
[5] idem, p.191

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

cepul, iar dinăuntru, omul ascuns acolo, interpretează gestul ca pe o intenţie a lui Damian, pe care n-o înţelege.

Un element comic-tragic este calculat de Mişu Postolache, zis Tarzan, care ne anunţă că de frică „cetăţenii din P. alergaseră circa zece mii de kilometri”[6].

Groaza are efecte miraculoase asupra bolii lui Laie, fals paralitic, la fel ca alt personaj din romanul scris cu zece ani înainte „Spionaj la mănăstire”. Laie se folosea de falsa infirmitate pentru a stoarce bani de la oameni, şi toţi vor rămâne cu gura căscată văzând cum, de frica lui Damian, „Lae, paraliticul, alerga ca un iepure”[7].

„Nopţi albe pentru Minerva” (1982), din cauza suspansului prelungit, nu face decât să agaseze, să streseze. Suspansul, e adevărat, este o trăsătură de bază a policierului, dar scriitoarea exagerează prelungind misterul mai mult de jumătate din carte. Tehnicile policierului devin la Rodoca Ojog-Braşoveanu simple „mecanisme”; autoarea exagerează intenţionat formula policierului pentru a i se aprecia meritele, pentru a demonstra cu argumente că e „adevărata” creatoare de policier autohton. Astfel acest roman poliţist nu mai oferă ceea ce spunea Mircea Eliade în pledoaria sa pro policier „o lectură reconfortantă, stenică şi pură”[8].

Iată aici o imitaţie autentică de policier, „Nopţi albe pentru Minerva” fiind romanul unde tehnica romanului poliţist este respectată şi exagerată până în pânzele albe, din dorinţa autoarei, credem, de a se încadra perfect în canoanele genului preferat. Însă imitaţia e dezgustătoare, e kitsch. Mai mult, pretenţiile autoarei de a fi creat în Minerva Tutovan un nume ce face concurenţă lui Maigret, detectiv cu adevărat remarcabil, ca şi faptul că Minerva şi Dobrescu ar fi anchetatorii ideali, de talie internaţională dezamăgesc un bun cititor. Mândria eroinei este evidentă atunci când îi spune lui Dobrescu: „ Nu-s curioasă dacă diva îl preferă pe Alain Delon sau pe concurentul meu Maigret, în schimb freamăt de neastâmpăr să aflu tot despre relaţiile victimei cu colegii”[9]. Orice autor trebuie să-şi scrie cartea lăsând la aprecierea cititorului personajele, chiar poliţişti, nu să insinueze o părere favorabilă despre ei, nu să determine forţat simpatia lor. De aceea personajele din oraşul P. cred că Minerva şi Dobrescu specialiştii perfecţi în domeniu, unul dintre aceştia fiind Mişu Postolache: „- Lasă-mă, domnule, în pace! Am impresia că visez! Auzi dumneata, se adresă unui terţ neidentificat, o crimă odioasă, constatată de autorităţi competente, vorba aia, catadicsesc Bucureştii să trimită aici specialişti de talie mon-di-a-lă, aşa avertismentele sinistre de azi-noapte, şi vin ăia doi sau trei şmecheri care-ţi demonstrează că de fapt eşti un dobitoc, că astea-s simple baliverne, fantezii sau alte năzbâtii, pentru că n-ai ce face şi în loc să prinzi muşte, inventezi poveşti cu bau-bau!”[10].

Cuplul de personaje maiorul Minerva Tutovan şi locotenentul Vasile Dobrescu sunt creaţi intenţionat după modelul internaţional din capodoperele poliţiste, după un Sherlock Holmes şi amicul său, medicul Watson, personaje celebre ale lui Sir Arthur Conan Doyle.

[6] idem, p.240
[7] idem, p. 257
[8] Mircea Eliade, *Oceanografie*, Bucureşti, Humanitas, 2003,p.107
[9] Rodica Ojog-Braşoveanu, *op.cit.*, p. 24
[10] idem, p. 44

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

Anchetarea cazului – asasinarea inginerului Trăilescu - trece în plan secund, pentru că în prim-plan este teama, văzută gradat, de la neliniște la spaimă, apoi groază și panică, trăite de un întreg oraș. Motivul temerilor este apariția suspectă și amenințările cu moartea - evenimente descrise halucinatoriu de unele personaje, faptul nefiind cert – de către un anume Damian, despre care se credea că violase o fetiță și tot el ar fi și asasinul lui Trăilescu.

Chiar agentul de poliție cel mai abil, Minerva Tutovan are insomnii, face „nopți albe", un truc al scriitoarei de fapt pentru a pune în valoare la sfârșitul romanului genialitatea eroinei în materie de crimă. Minerva nu doarme noaptea, semn că își face datoria impecabil, deoarece cazul este extrem de dificil. Trucul e detestabil după părerea noastră, autoarea vrând să arate în final că Minerva este singura polițistă capabilă să afle adevărul și în cazul cel mai misterios, un caz aproape imposibil. În sensul acesta, toate piedicile, întunericul din jurul cazului Trăilescu, dar și a lui Damian, sunt menite de autoare să pună în lumină abilitățile de detectiv al protagonistei. Era preferabil ca autoarea doar să fi expus fabula și să lase cititorul să facă sugestii mai oneste asupra Minervei decât să impună prin vocea altor personaje părerea sublimă despre *zeița înțelepciunii* – cum o arată și numele- în materie de crimă.

După mai mult de jumătate de roman parcurs se instaurează monotonia lecturii, din cauza tipicității romanelor sale, căci prefigurăm ce urmează, înainte de a citi: teama din oraș se prelungește nebunește în alte pagini, pentru ca abila Minerva să dea în final soluția problemei, elucidarea misterului în legătură cu inginerul Trăilescu și impostorul Damian.

În Minerva Tutovan, Rodica Ojog-Brașoveanu a vrut să încarneze polițistul perfect, după canoanele polițiste din anul scrierii romanului (1982), probabil pentru a nu-i fi cenzurată cartea, polițist care să fie capabil a eradica orice formă de neliniște a societății: de la orice formă de teamă la orice formă de crimă. Ne pare rău să o spunem, dar nu i-a reușit intenția. Nu este Rodica Ojog –Brașoveanu, cum s-a spus din parte rudelor sau a simpatizanților, Agatha Christie a României, dar așteptăm să se ivească, poate peste secole. Că scriitoarea oferă o imitație a formulei narative polițiste, e adevărat, dar că opera ei ar reprezenta un model de policier autohton, ne îndoim. Autoarea folosește mai peste tot același mecanism banal: o crimă și un mister bine încifrat în jur și doi agenți – români bineînțeles- capabili să o decodifice în urma raționamentului logic, matematic. Drumul anchetei este sinuos, căci trece prin pericole și piste false, o logică care nu se potrivește deloc scenariului la un moment dat, iar polițiștii își riscă viață și în realitate și în romane: „Nimic nu s-a inventat mai de neînțeles, mai lipsit de rațiune ca viața – povestea ei ridicolă. Un dement amenință un oraș. Ei și? Va fi prins azi, mâine sau poimâine. E în legea firii, și aici fenomenul viață intuit de Victoriță prezenta fisuri, în lipsă de noimă începeai să întrezărești totuși o logică, chiar dacă îndepărtată și vizând mai mult concluziile. Până la concluzii însă drumul e căptușit de aberații și capcane, nefericiți ca Damian își vând scump pielea, răpun până a fi răpuși, iar victimă – din nou ilogic – poate fi oricine: Popescu, Georgeasca, ea, Iliuță..."[11]

Minerva își cunoaște bine meseria asemenea lui Sherlock Holmes și dorește să își asume toate riscurile, chiar insomniile. Nu numai atât, ea iubește ceea ce face, meseria ei este pasiunea ei, pasiunea ei e viața ei, dovadă că ea ar vrea să-și redacteze momorii de activitate, dar amână. Ambiția e trăsătura care o caracterizează și o face unică între background –ul de polițiști de pe paginile Rodicăi Ojog-Brașoveanu. Peseverența este calitatea prin care speră să

[11] Rodica Ojog-Brașoveanu, *op.cit.*, p. 167

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

ajungă personaj favorit, vedetă de policier, având ca model pe introspectivul Maigret. Aflăm toate acestea din romanul de faţă, ca şi despre linia sa genealogică: „Îmi dau seama că acest portret ar fi trebuit să-l schiţez încă din primele pagini ale însemnărilor mele. Îmi place, vorba mătuşă-mii, să fac totul de-a-ndoaselea. Pe chestia asta m-am ales cu multe plictiseli, vă asigur, dar mă trag dintr-o familie care nu se învaţă niciodată minte. Bunica a născut paisprezece fete, or, toată lumea era de acord, odată numărate degetele de la ambele mâini, că e cazul să se astâmpere. Şi în definitiv sunt matematician şi «detectiv», nu scriitor. Asta mi-o repet ca să-mi astâmpăr scrupulele, dar rezultatele sunt firave. Împrejurările mi-au dictat întotdeauna în mod imperativ pretenţiile vizavi de mine însămi. În funcţie de peisajul în care evoluez, vreau să ajung la umărul lui Joe Louis, Maigret, Sanda Marin, doamna Katherine Mansfield sau baronul Münchhausen...”[12].

Aceeaşi tehnică narativă e prezentă în mai multe romane poliţiste ale domniei sale, cu *celebrii* Minerva Tutovan şi Vasile Dobrescu, doar decorul e diferit. Metoda de investigaţie a Minervei nu dă greş şi ea constă în principal în inventarierea interioarelor, cum e cazul casei în care locuia Olimpia Dragu, după ce aceasta fugise de-acasă de spaimă, în capitolul 51; apoi al doilea pas e găsirea obiceiurilor şi a personalităţii în urma analizei obiectelor, iar raţiunea sa cunoaşte o logică inversă, neobişnuită, de-a-ndoaselea. Minerva se şi explică în acest sens: „Am socotit dintotdeauna că-i interesant să afli unde vrea să te ducă adversarul; după aceea, nu-ţi rămâne să raţionezi *per a contrario*, ca să obţii harta intenţiilor sale reale”[13]. De aceea, ea râde citind biletul prin care Damian o ameninţa o persoană în propria locuinţă că va muri, în timp ce Dobrescu se bălăceşte în confuzie totală, pentru că Minerva intuieşte de pe acum că ameninţările lui Damian sunt o farsă gustată de un oraş întreg, deci nu sunt reale, ci au menirea de oferi posibilitatea vinovatului să se ascundă cât mai bine datorită haosului din jur. La un moment dat, Minerva, fostă profesoară, foloseşte tehnica brainstorming, o metodă modernă de predare în şcolile româneşti ce constă în suita de întrebări pe care i le adresează lui Dobrescu. Numai că pe acesta, întrebările nu îl ajută să descopere un adevăr, pornind de la unele idei să subînţeleagă altele, ci, din contră, interogatoriul Minervei îl năuceşte, îi provoacă o *adevărată furtună în creier* – dacă e sa avem în vedere semnificaţia btainstorming-ului- nu în sensul pozitiv, ci conducându-l pe căi întortocheate, ca sa ajungă să nu mai priceapă nimic, să fie totul o confuzie.

Tiparul narativ este greşit formulat, deoarece nu lasă la un moment dat cititorului nicio posibilitate de a întrezări adevărul singur; lucrurile devin prea încâlcite, enervant de încâlcite şi numai Minerva va fi în măsură să dezvăluie adevărul. De asemenea, în Vasile Dobrescu, scriitoarea a descris un prostănac, stângaci în tot ce priveşte o crimă, tot pentru a evidenţia *virtuţile* Minervei, datorită efectului subiectiv de contrast.

Ca de obicei, Minerva rezolvă cazul: evenimentele legate de Damian au fost o înscenare a doctorului Morogan, pentru a se pune pe sine la adăpost, el fiind şi criminalul inginerului Trăilescu, Mobilul crimei a fost furtul şi vinderea invenţiilor acestuia. Eroina explică logica acţiunii criminalului şi cum a descoperit vinovatul, prilej pentru Dobrescu să înveţe stratageme noi. Romanul poliţist se transformă din „naraţiune care odihneşte şi

[12] idem, p. 219,220
[13]idem , p.163

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

desfată”[14] în naraţiune plictisitoare şi dezgustătoare pe alocuri, de fapt în acele locuri cu exagerări în privinţa temerii sau a calităţilor idealizate ale Minervei.

Prin vocabulele puse în gura personajelor, pare interesant că Rodica Ojog-Braşoveanu îşi explică unele preferinţe în romanele sale poliţiste, din care nu trebuie să lipsească senzaţionalul care merge uneori, cum e cazul în romanul analizat, până la absurd. Doctorul Morogan, specialist în domeniu decretează următoarele: „- E primul adevăr pe care-l rosteşti în ultimii cinci ani. Senzaţionalul devine un rău necesar. Vindecă totul, cel puţin pentru moment: patimi, necazuri conjugale, colite rebele”[15]. Romanul cu suspans pune mare accent pe senzaţional şi aşa putem încadra romanul „Nopţi albe pentru Minerva” în genul amintit; idee formulată ferm de Morogan: „ Glasul puternic al lui Morogan le acoperi pe celelalte./ – Nimic nu suscită mai mult închipuirea decât senzaţionalul. Acum două mii de ani, ca şi acum o sută, ori două, oamenii au abordat cu voluptate faptul neobişnuit. Cu cât viaţa individului e mai săracă în întâmplări, cu atât apetitul pentru insolit creşte. Adorăm să ascultăm vijelia după uşi şi ferestre bine ferecate, ghemuiţi sub plapumă şi să citim despre crime, isprăvi fioroase, mafie sau chiar O.Z.N.-uri – cu condiţia ca toate să se ptetreacă pe alte meleaguri. E boala secolului, domnilor, alături de cancer şi infarct! Pe vremea mea citeau policier-uri doar puştii cu bube pe faţă. Acum îl consumă toţi cu frenezie, de la zâna care-ţi cântăreşte parizerul la complex până la academicieni, chiar dacă ăştia din urmă se jenează s-o mărturisească deschis.”[16]. Ideea a fost vehiculată şi de critica vremii, fiind normal ca autoarea să cunoască anumite idei din epocă despre genul preferat. Citatul conţine şi o aspiraţie că romanul poliţist va fi citit tot mai des din acel moment înainte.

Apoi, dacă avem în vedere formula compoziţională a oricărui policier, crima animă întreg universul romanesc, deci e normal ca tot o crimă să devină vestea-senzaţie în cel mai liniştit orăşel: „-Toată lumea vorbeşte despre asta, a ajuns o obsesie. Comentau până şi ţăranii, azi-dimineaţă în piaţă. Am trecut după-aia pe la poştă. Aceaaşi istorie”[17]. Apoi o altă crimă sporeşte misterul, moartea Graţielei Duma fiind de fapt o înscenare.

Dacă avem în vedere poliţiştii ce se ocupă în general de cazurile propuse de Rodica Ojog-Braşoveanu, cu excepţia Melaniei Lupu, putem afirma că ei sunt selectaţi din rândul elitei poliţiei, fac parte dintr-o „brigadă specială”[18], orice delegat fiind un „tovarăş cu răspundere”[19], trimis de şeful de post. Un scurt scenariu din „Nopţi albe pentru Minerva” anticipează faptul că discipolul merge pe urmele magistrului, ajungând într-un moment al carierei chiar să îl depăşească. În timp ce Minerva se gândea că poate victima desfigurată complet nu e inginerul Trăilescu, locotenentul sare ca ars spunând cert că este chiar acesta, deoarece a văzut raportul stomatologului la procuratură. Acest detaliu esenţial îi scăpase Minervei, dar ea ştie să îl mascheze şi să facă în aşa fel ca totul să pară că era un interogatoriu de probă la care era supus Vasile Dobrescu, nu ceea ce ea gândea în mod real[20].

[14] Mircea Eliade, *op.cit.*, p. 109,110
[15] Rodica Ojog-Braşoveanu, *op.cit.*, p. 17
[16] idem, p.45
[17] Rodica Ojog-Braşoveanu, *op.cit.*, p. 29
[18] idem, p. 32
[19] ibidem
[20] idem, p.38

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

Ceea ce ni se pare deosebit este că epilogul este oferit de personajul Minerva care capătă funcţie de narator. La câţiva ani, în oraşul P., viaţa se află pe făgaşul normal, o viaţă tihnită, într-un mediu calm, binevoitor, rezultând că agentul de poliţie a avut rolul important al restabilirii echlibrului în urma crimei. Să fie şi aici vorba de o valoare etică a romanului şi de acel tradiţional traseu mioritic: viaţă – moarte şi din nou la viaţă? Critica literară străină a arătat de mai multe ori pe bună dreptate că un roman poliţist nu este operă de morală (doar românii au văzut eronat în policier o valoare etică), deoarece omul legii descoperă vinovatul, modul său de acţiune şi mobilul crimei, nu îndeplineşte o funcţie punitivă. Ideea că omul nu-şi face singur dreptate o regăsim formulată în romanul Rodicăi Ojog-Braşoveanu de către bătrâna Atena Dumitrescu, când spune că adunarea se dezlănţuise în trecut asupra lui Damian: „Ce-i drept la adunarea aceea se dezlănţuiseră ca nişte fiare. Vedeţi, cu asemenea procedee nu sunt nici eu de acord... Sancţiunile trebuiau lăsate pe seama tribunalului, a poliţiei”[21]. Romanul poliţist omite întotdeauna pedeapsa victimei, doar adevărul e spus verde în faţă.

În concluzie, romanul poliţist „Nopţi albe pentru Minerva” (1982) are un subiect incitant, în care cel mai remarcabil ingredient pare umorul. Dintre calităţile autoarei se remarcă încadrarea în formula poliţistă, prin inversiunea cronologică a faptelor, retrospectiva, o tehnică modernă a romanului, laitmotivul frică, deci sondarea psihicului uman în parte şi a colectivităţii în ansamblu. Acest laitmotiv al temerii crescânde până la paroxism poate fi interpretat psihanalitic, o întreagă colectivitate trăind o tramă psihică din cauza unei tulburări în inconştient cauzate de învinuirea gratuită, dar nejustificată, de viol a unui cetăţean obişnuit, Damian, care reuşeşte să-şi refacă existenţa într-o localitate limitrofă. Păcat că Rodica Ojog-Braşoveanu a insistat în mod evident asupra capacităţii de poliţist impecabil a Minervei şi că a prelungit suspansul în mod voit la maxim, până acolo încât să ne enerveze, nu să ne fascineze, numai pentru a demonstra că este creatorea unui roman înscris *perfect* în limitele policierului, dar şi creatoarea unei eroine cu clasă. Poate că a fost reacţia firească a autoarei, care a trecut neobservată atâta vreme de critică, să-şi etaleze singură calităţile de romancier de soi. Ideea e că în ansamblul operei sale, scriitoarea are talent, dar asta trebuia lăsat a fi văzut de critici peste ani, autocritica nu credem că e o soluţie înălţătoare. Prin descrierea mediului, autoarea se apropie de Simenon, prin metoda poliţistă a observaţiei şi deducţiei, Minerva e creată întrucâtva în stilul renumitului Sherlock Holmes.

Bibliografie:

Barthes Roland, 2006, *Plăcerea textului*, Editura Cartier.

Cornea, Paul 1988, Introducere în TEORIA LECTURII, Iaşi, Polirom.

Eco, Umberto 1991, *Lector in fabula. Cooperarea interpretativă în textele narative,* Bucureşti, Editura Univers.

Mircea Eliade, 2003, *Oceanografie,* Bucureşti, Humanitas.

Goethe, *Despre literatură şi artă*, Editura de stat pentru literatură şi artă.

Gyurcsik, Margareta 1991, *A povesti, a reflecta,* Timişoara, Editura Facla.

Ibrăileanu, Garabet 1968, *Studii literare,* Editura Tineretului.

Henryk Markiewicz, *Conceptele ştiinţei literaturii,* 1988, Bucureşti, Editura Univers.

[21] idem, p.54,55

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)

Mușat, Carmen, *Perspective asupra romanului românesc postmodern şi alte ficţiuni teoretice*, Ed. Paralela 45.

Ojog-Braşoveanu, Rodica, 1972, *Spionaj la mănăstire,* Bucureşti, Editura Militară.

Ojog-Braşoveanu, Rodica, 2015, *Nopţi albe pentru Minerva*, Bucureşti, Editura Nemira.

****POETICA ROMANULUI ROMÂNESC, Antologie, note şi repere bibliografice de Mircea Regneală* 1987, Bucureşti, Editura Eminescu.

Popovici, Vasile 1988, *eu, personajul*, Editura Cartea Românească.

****ROMANUL ROMÂNESC CONTEMPORAN, Studiu introductiv, note, culegerea textelor de Ion Vlad* 1974, Bucureşti, Editura Eminescu.

Todorov Tzvetan, 1971, *Typologie du roman policier, Poétique de la prose*, Paris, Edition du Seuil, Payot.

Resurse electronice:

- http://blogulcolectionarului.net/category/libertatea-carti-rodica-ojog-brasoveanu/ (accesat la data de 08.07.2015);
- articolul *Rodica Ojog- Braşoveanu* pe site-ul http://www.crispedia.ro/Rodica_Ojog-Brasoveanu (accesat la data de 08.07.2015);
- http://www.evz.ro/amintiri-despre-agatha-christie-a-romaniei-842287.html (accesat la data de 08.07.2015);
- http://www.formula-as.ro/1999/369/lumea-romaneasca-24/in-vizita-la-marea-maestra-a-romanului-politist-rodica-ojog-brasoveanu-675 (accesat la data de 08.07.2015);
- http://hyperliteratura.ro/rodica-ojog-brasoveanu/ (accesat la data de 08.07.2015);
- Mariana Badea, *Rodica Ojog-Braşoveanu a fost Agatha-Christie a* României, pe site-ul http://mariana-badea.ro/?p=303 (accesat la data de 08.07.2015);
- https://nemira.ro/rodica-ojog-brasoveanu (accesat la data de 08.07.2015);
- http://www.revistamagazin.ro/content/view/945/21/ (accesat în data de 9.07.2015);
- http://www.cinemarx.ro/persoane/Cosma-Brasoveanu-128940.html?biografie (accesat pe 09.07.2015);
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Cosma_Braşoveanu (accesat pe 09.07.2015).

BDD-A22163 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:43:39 UTC)